

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДЕЛЮВАННЯ ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ І СИСТЕМ

Рівень освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма Освітні, педагогічні науки

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Моделювання освітніх процесів і систем
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	нормативна
Курс/семестр	I курс, I семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua
2. Опис дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна направлена на розкриття сутності понять «модель», «моделювання», «моделювання освітніх процесів і систем», «компетентність» і «компетенція»; на висвітлення принципів побудови моделі освітніх процесів та систем, а також використання цих знань як теоретичної основи загальної схеми формування змісту навчання, визначення цілі навчання, проведення діагностичних процедур для з'ясування рівня навчальних досягнень здобувачів освіти у ЗВО.</p>	
Мета та цілі курсу	
<p>Мета: формування здатності до розроблення та аналізу моделі освітньої та професійної підготовки фахівця.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для виконання функціональних обов'язків викладача вищої школи; • формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для побудови навчального процесу з урахуванням специфіки освітньої та професійної підготовки майбутніх фахівців; • оволодіння навичками формування комплексних циклових завдань; • формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для побудови моделі освітньої та практичної підготовки фахівця; • формування основ педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність; • формування вміння розробляти структурно-логічну схему підготовки фахівця. • формування відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності. 	
Компетентності	
<p>Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти/педагогіки у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і вдосконалення нових цілісних знань та фахової практики.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 1. Здатність до оволодіння загальнонауковими компетентностями.</p> <p>ЗК 2. Здатність до розуміння предметної галузі, професійної діяльності зі спеціальності, генерування нових ідей при розв'язанні дослідницьких завдань.</p> <p>ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати дослідницьку й інноваційну діяльність, вирішувати науково-дослідницькі проблеми.</p>	

ЗК 7. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, виявляти власну світоглядну позицію щодо отриманої інформації.

ЗК 8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у ЗВО, наукових структурах.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Володіння знаннями у сфері освіти/педагогіки, зокрема про її основні концепції, методики, технології; розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему освіти; оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

СК 4. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний і емпіричний аналіз проблем психолого-педагогічних наук, оцінювати та забезпечувати якість наукових досліджень.

СК 6. Здатність апробувати, презентувати, упроваджувати й екстраполювати результати наукових досліджень у педагогічну практику.

СК 9. Здатність моделювати, здійснювати й оцінювати якість освітньої діяльності у закладі вищої освіти.

Програмні результати

ПРН.1. Здатність забезпечити концептуальні та методологічні знання в галузі освіти/педагогіки і на дотичних міждисциплінарних напрямках, володіти спеціалізованими вміннями/навичками, необхідними для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності.

ПРН 5. Уміти започатковувати, планувати, реалізувати і коригувати послідовний процес наукового дослідження, демонструвати дослідницькі навички в галузі освіти/педагогіки.

ПРН 6. Уміти розробляти комплексні наукові проекти у галузі освіти/педагогіки та кваліфіковано реалізувати їх.

ПРН 7. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів за допомогою сучасних інструментів і технологій пошуку, спеціалізованих баз даних та інформаційних систем.

ПРН 8. Прагнути до безперервного саморозвитку і самовдосконалення; кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях; володіти здатністю до презентації наукового доробку в галузі освіти/педагогіки.

3. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Практичні заняття	10
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	Освітні, педагогічні науки	I	Нормативна

Тематика курсу

Тема, план	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Моделювання як метод системного дослідження та проєктування освітнього простору у ЗВО Поняття «моделі» та «моделювання» у педагогіці вищої школи. Типи моделей.	2	2	6

Моделювання як метод дослідження об'єктів. Моделі та способи їх зображення. Метод моделювання в педагогічних системах.			
Тема 2. Моделювання професійно-педагогічної підготовки науково-педагогічного працівника. Мета і завдання навчальної дисципліни «Моделювання освітніх процесів і систем». Методичні засади навчальної дисципліни «Моделювання освітніх процесів і систем» аспірантів ОНП «Освітні, педагогічні науки».	2		6
Тема 3. Компетентнісний підхід до моделювання професійної підготовки науково-педагогічного працівника. Поняття «компетентність» і «компетенція». Суть педагогічної компетентності. Принципи формування педагогічної компетентності. Модель педагогічної компетентності.	2		8
Тема 4-5. Моделювання педагогічної діяльності у ЗВО Вибір видів та форм занять у процесі моделювання педагогічної діяльності. Моделювання лекційних курсів. Моделювання семінарських і практичних занять. Моделювання самостійної роботи. Моделювання різних видів контролю.	4		8
Тема 6. Інтерактивне навчання як практична основа моделювання у освітньому процесі ЗВО. Сутність інтерактивного навчання та його втілення у навчальному діалозі. Дискусії, диспути та «мозкові атаки» як поширені простіші форми інтерактивного навчання на основі навчального діалогу. Навчання у співробітництві як організаційна основа інтерактивних підходів і технологій. Гуманізм взаємовідносин у системі «викладач – аспірант» і колективні творчі справи в процесі реалізації інтерактивного навчання.	2		8
Тема 7. Кейс-метод і презентації як засоби моделювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників Кейс-метод. Аспірантські презентації.	2		6
Тема 8. Рольові та ділові ігри як засоби моделювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників у освітньому процесі ЗВО. Рольові ігри. Ділові ігри.	2		6

<p>Тема 9. Моделювання проєктної діяльності науково-педагогічних працівників. Навчальні проєкти і проєктна методика. Головні вимоги до навчальних проєктів, їх типологія та класифікація. Моделювання телекомунікаційних проєктів. Моделювання соціальних проєктів. Моделювання освітніх проєктів.</p>	2		6
<p>Тема 10. Моделювання управлінської діяльності у ЗВО Поняття управлінських моделей та їх види. Алгоритм створення педагогічної моделі. Групи управлінських ситуацій і вибір засобів моделювання педагогічної діяльності. Технологія формування лідера у процесі професійної підготовки у ЗВО. Технологія складання графів в управлінській діяльності.</p>	2		6
<p>Тема 1. Основи теорії моделювання. Огляд сучасних моделей освіти Сутність понять «модель», «моделювання». Види моделювання. Класифікація моделей за ознаками. Основні етапи створення моделей. Функції моделей. Класифікація моделей освіти. Характеристика європейських освітніх моделей (продуктивні школи, школа діалогу культур, імовірнісна освіта, вітагенне навчання з голографічним методом проєктів та ін).</p>		2	
<p>Тема 2. Моделювання у ЗВО Моделювання педагогічної діяльності у ЗВО. Моделювання професійно-педагогічної підготовки науково-педагогічного працівника. Моделювання управлінської діяльності у ЗВО.</p>		2	
<p>Тема 3. Інноваційні освітні системи Сутність та особливості інноваційних освітніх систем. Інтерактивне навчання як практична основа моделювання у освітньому процесі ЗВО. Характеристика інноваційних освітніх систем України (модель «Крок за кроком», Акторські моделі М.П.Гузика, Рекреаційна модель» та ін.).</p>		2	

Тема 4. Проектна робота як засіб моделювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників Навчальні проекти і проектна методика. Головні вимоги до навчальних проектів, їх типологія та класифікація. Кейс-метод і презентації. Моделювання різних типів проектів.		2	
Тема 5. Спецсемінар (з теми наукового аспіранта)		2	
Загалом	20	10	60

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичні заняття	30
Самостійна робота	10
Індивідуальне чи творче завдання	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Література

Базова

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навч.-метод. посіб.* / Авт. кол.: Стинська В.В., Прокопів Л.М., Завгородня Т.К., Нагачевська З.І., Савчук Б.П., Стражнікова І.В., Єгорова І.Є., Ковальчук В.М., Салига Н.М. [За заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів]. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.
2. Волкова Н.П., Тарнопольський О.Б. Моделювання професійної діяльності у викладанні навчальних дисциплін у вишах. Монографія / за заг. та наук. ред. О.Б. Тарнопольського. Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2013. 228 с.
3. Гнезділова К. Касярум С. Моделі та моделювання у професійній діяльності викладача вищої школи: навч. посібник. Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2011. 124 с.
4. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: *навчальний посібник*. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.
5. Козловський Ю. М. Моделювання наукової діяльності вищого навчального закладу : теоретико-методологічний аспект. Львів : Сполом, 2012. 484 с.
6. Мартинець Л.А. Сучасні моделі освіти: *навчально-методичний посібник*. Вінниця, 2015. 101 с.
7. Моделювання професійної підготовки фахівців в умовах євроінтеграційних процесів. Монографія / За ред. С. С. Вітвицької. Житомир: Вид. О.О. Євенок, 2019. 304 с.
8. Професійна педагогічна освіта: компетентнісний підхід: *монографія* / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 412 с.
9. Столяренко О. В. Моделювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця: *навч.-метод. посіб.* Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 196 с.

Додаткова

10. Гузєєв В. До побудови формалізованої теорії освітньої технології: цільові групи і цільові установки. *Шкільні технології*. 2002. № 2. С.3 – 10.
11. Корнєшук В. Моделювання в системі підготовки професійно надійного спеціаліста: теоретичний аспект. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*: [науково-теоретичний збірник]. Переяслав-Хмельницький, 2008. Вип. 14. С. 14–16.
12. Лебідь О.В. Л Професійна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу : навч. посіб. Донецьк: ЛАНДОНХХІ, 2011. 263 с.
13. Основи менеджменту: підручник для аспірантів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А. А. Мазаракі. Харків: Фоліо, 2014. 846 с.
14. Петрунько О.В. Молодь та інноваційні технології : перспективи і ризики взаємодії : навч.-метод. посіб. К. : Міленіум, 2013. 80 с.
15. Пономарьов О. С ., Серєда Н. В., Чеботарьов М. К. Моделювання діяльності фахівця : навч.-метод. посіб. Харків : НТУ «ХП», 2015. 58 с.
16. Семиченко В. Моделювання структури педагогічної діяльності. Ялта, 2000. 75 с.
17. Сущенко О.Г. Теоретичні й практичні основи моделювання педагогічного процесу: навч.-метод. посіб. Луганськ, 2010. 176 с.
18. Стинська В. Моделювання професійної діяльності майбутніх викладачів закладів вищої освіти. *Нові технології навчання*. 2020. Вип. 94. С. 321–326.
19. Стинська В., Карпенко О. Тренінгові технології у практиці підготовки майбутніх викладачів закладу вищої освіти. *Людинознавчі студії*. Серія «Педагогіка». 2021. № 12 (44). С. 172–177.
20. Стинська В., Прокопів Л. Інноваційні методики викладання дисциплін у ЗВО в процесі магістерської підготовки. *Гірська школа українських Карпат*. 2020. № 22. С. 145 – 150.
21. Стинська В., Прокопів Л., Серман Л. «Soft skills» у практиці підготовки майбутніх викладачів закладу вищої освіти. *Гірська школа українських Карпат*. 2021. № 24. С. 100–104.
22. Стинська В., Прокопів Л. Технології формування лідера у процесі професійної підготовки викладача ЗВО. *Освітні обрії*. 2021, № 1(52). С. 115–118.
23. Стинська В., Яцишин З., Кліщ І. Компетентнісний підхід у вищій професійній освіті України. *Науковий часопис НПУ імені М.П Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2021. Вип. 79. Том 2. С. 139–142.
24. Stynska V. etc. Research of the factor structure of the model of world view settings at a young age. *Revista inclusiones*. 2020. Vol.7. Número 3. P. 98–116.

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Стинська Вікторія Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор
Гостьові лектори	Кулеша-Любінець М.М,- к.псих. н. доцент кафедри загальної та клінічної психології
Контактна інформація викладача	e-mail: viktoria.stynska@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті, визначаються Кодексом честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» URL: https://cutt.ly/SjvXGkR.</p> <p>Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» URL: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Відпрацювання занять відбувається у системі d-learn. URL: https://d-learn.pnu.edu.ua.</p>
Неформальна освіта	<p>Перезарахування результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) URL: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf.</p>

Викладач

Вікторія СТИНСЬКА